

אישיות – מארי קירי (1867-1934)

מדענית צרפתייה ממוצא פולני, חלוצה בחקר הקרינה הרדיואקטיבית. זכתה פעמיים בפרס נובל: בשנת 1903 זכתה בפרס נובל לפיזיקה בזכות מחקרה על תופעת הקרינה, ובשנת 1911 זכתה בפרס נובל לכימיה על גילוי הרדיום והפולוניום, ועל חקר הרדיום. מארי קירי הייתה הדמות המפורסמת ביותר בזמנה, בתחום המדע, אחרי איינשטיין. היא ובעלה פייר גילו חומרים מיוחדים שפולטים אנרגיה אדירה אלו הם החומרים הרדיואקטיביים. האנרגיה העצומה שפלטו החומרים החדשים הייתה מקור לשמחה ולתקווה אך גם טמנה בחובה סכנה. שני החוקרים לא ידעו את גודל הסכנה של הקרינה מחומרים אלה, והם טיפלו בהם ללא אמצעי הגנה וללא מחסומי קרינה. בריאותם נפגעה קשות. מארי חלתה בסרטן הדם ומתה בשנת 1934. **מארי קירי - המדען היחיד שזכה לקבל שני פרסי נובל בנושאים מדעיים!** אחד מהם במשותף עם בעלה (פייר), מעניין לציין שגם בתה ובעלה קיבלו שניהם פרס נובל בנושא חומרים רדיואקטיביים. [הרחבה למתעניינים](#)

גשר אלבי לאחר ליל הנשרים

מושג – ליל הגשרים (הלילה שבין ה-16 ל-17 ביוני 1946)

נקרא גם מבצע "מרכולת", הרעיון היה לפגוע בגשרים המחברים את ארץ ישראל עם שכנותיה והגה אותו מפקד הפלמ"ח, יגאל אלון. נבחרו מטרות אשר היו אמורות לפגוע בבריטים על ידי ניתוק חלק גדול מצירי האספקה העיקריים בין ארץ ישראל והמדינות השכנות, באמצעות פיצוץ אחד עשר גשרים מרכזיים. המשימה הוטלה על הזרוע המגויסת של 'ההגנה' - הפלמ"ח. במקביל, הוטל על לח"י לפגוע בבתי המלאכה של הרכבת בחיפה. תשעה מהגשרים פוצצו, אחד מהגשרים ניזוק קשות ואחד הגשרים לא פוצץ. הצלחת הפעולה גרמה לניתוק זמני של נתיבי האספקה שהיו בשימוש הבריטים. פעולת פיצוץ גשר א-זיב הסמוך לאכזיב השתבשה ו-14 מאנשי הכוח התוקף נהרגו. בשאר הפעולות לא היו נפגעים לכוחות הפלמ"ח.

[הרחבה למתעניינים](#)

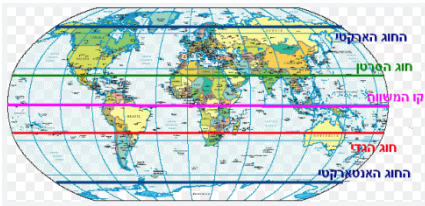

מילה/ביטוי בעברית – פֶּרְגוּל

פרגול הינו שוט. מילה נרדפת נוספת הינה מגלב.

מונח טכנולוגי – חוג הסרטן וחוג הגדי

חוג הסרטן, המכונה גם הטרופי הצפוני, הוא מעגל על קו הרוחב הצפוני ביותר על פני כדור הארץ בו השמש יכולה להיות בדיוק מעל הראש. זה קורה ביום ההיפוך של יוני, כאשר חצי הכדור הצפוני מוטה לעבר השמש במידה המרבית שלו. זה מגיע גם ל 90 מעלות מתחת לאופק בחצות השמש ביום ההיפוך של דצמבר. חוג הגדי הוא הקו המפריד בין האזור הממוזג הדרומי מדרום לבין הטרופיים מצפון. המקביל לחצי הכדור הצפוני של חוג הגדי הוא חוג הסרטן. חוג הגדי מקביל לחוג הסרטן המצוי בחצי הכדור הצפוני. [הרחבה למתעניינים](#)

בברכת "אם לא תשאל איך תדע"

אבא

[הצטרפות / הסרה מרשימת התפוצה של מרחיב הדעת](#)
[לקריאת גיליונות קודמים באתר שלי](#)